

Barne- og familiedepartementet

Vår dato:

19.04.2024

Høringsvar NHO Reiseliv - EU-kommisjonens forslag til endringer i pakkereisedirektivet

NHO Reiseliv viser til Barne- og familiedepartementets høring av - EU-kommisjonens forslag til endringer i pakkereisedirektivet med frist 19.4.2024, og takker for muligheten til å komme med innspill.

NHO Reiseliv har om lag 3700 medlemsbedrifter og er den største arbeidsgiver- og næringsorganisasjonen for reiselivet i Norge. Vi arbeider målrettet for å fremme interessene til norsk reiseliv. Vi er tilknyttet Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) som er den største interesseorganisasjonen i Norge, og vi arbeider for å sikre våre medlemmer arbeidsvilkår og utviklingsmuligheter som styrker reiselivsnæringen, slik at man legger best mulig til rette for økt lønnsomhet og sunn vekst for våre medlemmer.

Vi vil innledningsvis vise til vårt høringsvar til Reisegarantiutvalgets rapport sendt BFD i august 2022. De momenter som kommer frem der er fortsatt relevante og viktige.

Pakkereiseordningen har de siste årene blitt utvidet til å gjelde flere bedrifter enn det den opprinnelig var ment for. Slik det er nå, inkluderer ordningen produkter eller pakker som ikke inneholder et reiseelement, for eksempel overnatting og opplevelse. Når garantiordningen er ment å dekke hjemreise ved konkurs, fremstår dette som et regelverk som ikke er relevant for mange aktører. Disse risikerer da allikevel gjennom garantiordningen å måtte være med på å dekke konkurser hos internasjonale turoperatører. En slik innretning er uheldig og lite treffsikker.

Endringer i definisjonen av en pakkereise (Artikkel 3)

EU-kommisjonen har foreslått endringer i definisjonen av hva som er å anse som en pakkereise. Den kanskje viktigste foreslåtte endringen er at det vil anses som kjøp av pakkereise dersom to reisetjenester som skal benyttes på samme reise er kjøpt fra ett utsalgssted og der kjøpet av den andre reisetjenesten er booket innen 3 timer etter at den reisende inngikk avtale om kjøp av den første reisetjenesten, eller der den andre reisetjenesten bestilles innen 24 timer etter avtale om kjøp den første reisetjenesten er inngått dersom selger har invitert den reisende til å kjøpe en ny reisetjeneste for samme reise.

NHO Reiseliv mener at en slik regel fremstår som svært lite gjennomtenkt og samtidig vil være nærmest umulig for reisearrangører å etterleve. Dersom regelen innføres, vil arrangøren i mange tilfeller ikke ha forutsetning for å vite hva slags reiseprodukt som faktisk selges ved salget av den første reisetjenesten, og dermed heller ikke har forutsetning eller mulighet til å oppfylle gjeldende informasjonskrav ved salg av reisen. NHO Reiseliv er av den grunn kritiske til den foreslåtte endringen.

Her siterer vi også fra paraplyorganisasjonen for overnatting og servering i Europa, Hotrec, sitt hørings svar til EU i samme sak:

HOTREC strongly opposes the extension of the definition of a package travel as outlined in Article 3(2)(b)(i). We believe it lacks clarity and could lead to legal uncertainty. It complexifies the relationship between consumers and our business operators making it unworkable for the latter.

Justification: Extending the definition of a package to travel services booked within 3 hours from the first travel service does not help to simplify situations for service providers or package organisers. The formulation “within 3 hours after the traveller agreed to pay for the first travel service” fails to provide clarity on when the 3-hour period begins or ends. In addition, we wonder whether the choice of a 3-hour period is arbitrary or based on justified evidence. In practice, this 3-hour period leads poses problem of liability obligation. For example, services in a travel booking chain (e.g. a connecting flight that does not work and is booked to a hotel) that the consumer has selected himself can become a liability case for the travel provider without his option to object. This 3-hour period is also likely to create increased technical inspection efforts and added administrative burdens.

The provision foreseeing that a package can be the result of “travel services booked within 24 hours after the traveller agreed to pay for the first travel service [...]” is unclear.

Rett til refusjon eller regress fra underleverandører

NHO Reiseliv er svært kritisk til forslaget om å innføre en ny forpliktelse for hoteller som fungerer som tjenesteleverandører til å refundere pakkereisearrangører dersom en reisetjeneste kanselleres/ikke utføres innen syv dager. Den forutsatte begrensningen av forskuddsbetalinger vil gjøre denne syv-dagers refusjonen umulig.

Denne bestemmelsen vil sannsynligvis påvirke friheten til forhandlinger mellom aktørene og favorisere store selskaper som er økonomisk i stand til å refundere i løpet av den gitte tiden. Ved uforutsette og ekstraordinære hendelser kan tjenesteleverandører og arrangører avtaleregulere tilbakebetalingsforpliktelser. Et juridisk grunnlag er ikke nødvendig på dette nivået, altså mellom selskaper.

Disse syv-dagers refusjonsforpliktelsene vil dessuten skape urettferdig konkurranse for SMB-er som opererer i EU kontra internasjonale reisetjenesteleverandører som ikke er underlagt dette nye pakkereisedirektiv-kravet.

Rett til å kreve forskuddsbetaling strammes inn

NHO Reiseliv stiller seg her bak hørings svaret til Norsk Reiseliv/Norwegian Tourism Partners i denne sak og de momenter som kommer frem der.

Force Majeure – gjesters avbestillingsrett uten gebyr utvides

NHO Reiseliv motsetter seg utvidelse av avbestillingsretten for reisende uten gebyr på grunn av uunngåelige og ekstraordinære omstendigheter på opprinnelses- eller avreisestedet.

Hoteller og andre reiselivsbedrifter som pakkearrangører kan ikke holdes ansvarlige for alle uventede hendelser og være de eneste som bærer risikoen. Utgifter som allerede er

påløpt for den reisende bør veltes over på den reisende i tilfeller av eksepsjonelle og uunngåelige omstendigheter. Forsikringer til forbrukere for alle typer reiser bør også vurderes for å beskytte reisende.

Om definisjonen av en pakkereise utvides (slik artikkel 3 legger opp til) vil nærmest enhver reiselivsbedrift bli omfattet av dette regelverket, enten som leverandør eller underleverandør. Risikoen for de mindre bedriftene ved avbestilling bli økt betydelig.

Behov for endring i dagens reisegarantiordning

NHO Reiseliv har sammen med Norsk Reiseliv, Virke og Norges Rederiforbund jobbet med å få endret innretningen på nåværende reisegarantiordning i Norge. Dette arbeidet har pågått lenge før EUs pakkereisedirektiv var påtenkt, men Barne- og familiedepartementet har vært tydelige på at de ikke vil gjøre endringer i dagens reisegarantiordning før EUs pakkereisedirektiv foreligger.

Slik vi vurderer det er det lite i direktivet som tilsier at man ikke kan endre dagens norske reisegarantiordning i tråd med Reisegarantiutvalgets rapport fra 2021, ref artikkel 17. NHO Reiseliv vil sterkt oppfordre til at Barne- og familiedepartementet gjenopptar arbeidet med en ny innretning på reisegarantiordningen.

Samtidig må det stilles tydeligere krav og forventninger til administrasjonen av ordningen, blant annet når det gjelder praktiseringen av vilkårene for fastsettelse av reisegarantiens størrelse, klage- behandling og saksbehandlingstid.

Reisegarantifondet fungerer meget dårlig med svært lange svartider, spesielt ved ankesaker. Bakgrunnen er at de ikke er bemannet for å håndtere 700 medlemmer. Gjøres det noe for å øke bemanning betydelig? (Kammerkollegiet i Sverige som håndterer reisegarantiordningen der har ikke slike svartider). I dag frigir heller ikke fondet midler raskt nok for garanti når bedrifter går fra høysesong til lavsesong. Dette binder kapital for medlemmene i fondet og gir dem dermed en betydelig merkostnad som ikke er i tråd med fondets mandat.

Situasjonen i dag utfordrer våre medlemmers rettssikkerhet. Dette kan gjøres ved en ny konkurranse ved innføringen av en ny reisegarantiordning, eller ved at man ser på alternative måter, som f.eks. en offentlig administrert ordning gjennom eksisterende aktører, som Eksfin.

NHO Reiseliv mener det er viktig at departementet deltar aktivt i de politiske prosessene som pågår i EU for å sikre at regelverket som også vil gjelde for norske aktører både er balansert, enkelt å praktisere og som samtidig ivaretar hensynene til like konkurransevilkår, av hensyn til både arrangører og de reisende. Se for øvrig NHO Reiselivs høringsvar på Reisegarantiutvalgets rapport av 25.8.2022 om dette.

NHO Reiseliv står til disposisjon dersom det skulle være spørsmål eller behov for innspill fra vår organisasjon eller våre medlemsbedrifter.

Med hilsen NHO Reiseliv

Kristin Krohn Devold
Administrerende direktør

Ole Michael Bjørndal
Fagdirektør næringspolitikk